

Infant, aquí tindràs bon tracte

Diagnosi sobre el desplegament de la Llei orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPIVI) a Barcelona: marc conceptual, recursos, avenços, reptes de futur i propostes de millora

L'informe ***Infant, aquí tindràs bon tracte*** ha estat elaborat per EDUCO i l'Institut Infància i Adolescència de Barcelona per encàrrec de la Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran, de l'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida de l'Ajuntament de Barcelona.

Equip de treball

Laia Martínez Roncero (EDUCO), investigació i redacció

Gonzalo de Castro Lamela (EDUCO), investigació i redacció

Elisa Stinus (Institut Infància i Adolescència), coordinació i suport a la investigació

Grup Motor

Ajuntament de Barcelona

Magda Orozco, directora de Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran

Carles Gil, cap del Departament de Promoció de la Infància

Institut Infància i Adolescència de Barcelona (IIAB - Institut Metròpoli)

Laia Pineda, directora

Elisa Stinus, investigadora

EDUCO

Laia Martínez Roncero, investigadora del Departament d'Investigació Social

Gonzalo de Castro Lamela, coordinador del Departament d'Investigació Social

Agraïments

Agraïm a les persones especialistes d'entitats socials, educatives i de recerca consultades, així com al personal tècnic i de direcció de l'Ajuntament de Barcelona i entitats municipals, pel temps dedicat i per compartir els seus punts de vista i experiències per a aquest projecte.

Introducció

Al llarg de l'any 2023, l'Ajuntament de Barcelona realitza una **diagnosi sobre el desplegament la Llei orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPIVI)** en l'àmbit d'actuació de l'Ajuntament de Barcelona i les entitats municipals vinculades.

La diagnosi es compon d'una **anàlisi del context** de les violències contra els infants a la ciutat, de les aportacions del **nou marc normatiu**. S'identifiquen els **aspectes clau** per a la implementació de la Llei en diferents àrees i serveis de l'Ajuntament (coneixement de la Llei, avenços en l'enfocament d'infància i recursos existents en la protecció a la infància davant la violència), els **reptes** pendents i les **propostes** de futur que es deriven d'aquest treball de diagnosi.

01

Objectius i metodologia

- **Objectiu general:** elaborar una **diagnosi** per conèixer com la ciutat de Barcelona i, en particular, l'Ajuntament de Barcelona està desplegant la LOPIVI, que reflecteixi els **avenços** i identifiqui les **propostes** de millora i els **reptes** que s'han d'abordar en endavant.
- **Metodologia:** **entrevistes** semiestructurades a personal de l'Ajuntament de Barcelona i a persones especialistes en violència vers la infància i l'adolescència, i anàlisi de **documentació clau**.

02

Aspectes clau de la LOPIVI

Llei orgànica 8/2021 de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI): l'obligació per part dels tots els poders públics de garantir la protecció d'infants i adolescents davant tots els tipus de violència.

- Protecció integral davant la violència.
- Definició àmplia de violència.
- Caràcter preventiu i entorns segurs.
- Àmbits d'actuació.
- El principi de bon tracte.
- Participació i dret a ser escoltat.
- Victimització secundària i prova preconstituïda.
- Figures clau: coordinador/a de benestar i protecció i delegat/ada de protecció.
- Registre de dades sobre violència.

Nou Protocol 05.12.2023:
protecció d'infants i
adolescents davant la
violència en l'àmbit esportiu

03

Recursos i avenços de l'Ajuntament de Barcelona

“(…) on es plasmen les polítiques públiques és als ajuntaments”

- Hi ha un **coneixement dels marcs normatius d'infància** per part dels professionals de l'Ajuntament. Tot i així, **no es garanteix un coneixement explícit de la LOPIVI**.
- **S'han fet avenços** i es fa una **valoració positiva** de les iniciatives que s'han impulsat des de diferents àrees en aquesta direcció.
- Els **recursos i instruments** de què disposen les àrees i els serveis de l'Ajuntament són una **base sòlida** sobre la qual avançar cap a la implementació de les mesures i l'exigència que demana la LOPIVI. Però és necessari fer una **revisió d'aquests recursos** per adaptar-los als requeriments de la LOPIVI i a l'enfocament de protecció integral de la infància que suposa la nova llei.

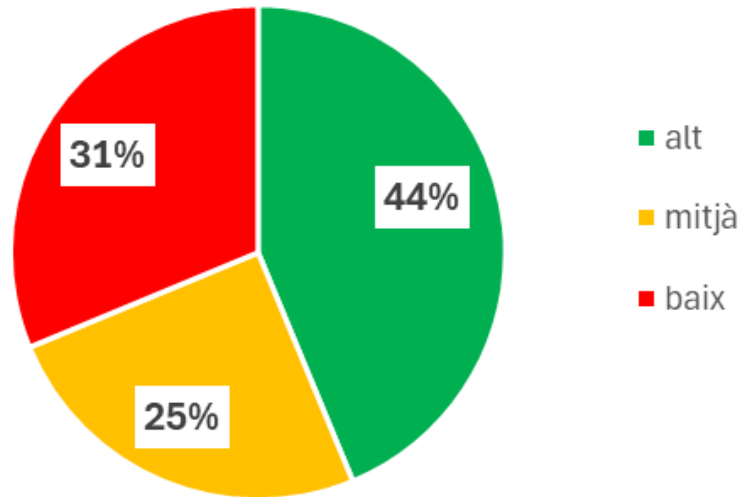
- Les **millores impulsades** estan relacionades, principalment, amb la **revisió dels protocols existents** i amb la **implementació de les figures clau**: delegat/ada de Protecció (esport i lleure); coordinador/a de Benestar, Coeducació i Convivència (COCOBE) als centres educatius.
- **L'aprovació de la Llei no ha suposat un punt d'inflexió** per a l'impuls de millores. Molts avenços, instruments i accions identificats formen part dels canvis que es van iniciar amb la LDOIA i del Programa per a la prevenció de les violències sexuals en la infància i l'adolescència.
- **En alguns casos, no s'ha considerat que la LOPIVI requereixi ser incorporada** dins del marc d'actuació d'alguns serveis. Això està vinculat al **poc coneixement explícit** que hi ha de la Llei, perquè se n'ha donat poca formació i només en alguns casos se n'ha fet un treball específic. Aquest informe i les millores que se'n derivin suposaran un punt d'inflexió en el desplegament de la LOPIVI a la ciutat de Barcelona.

04

Situació del desplegament de la LOPIVI a l'Ajuntament de Barcelona

Grau de coneixement de la LOPIVI

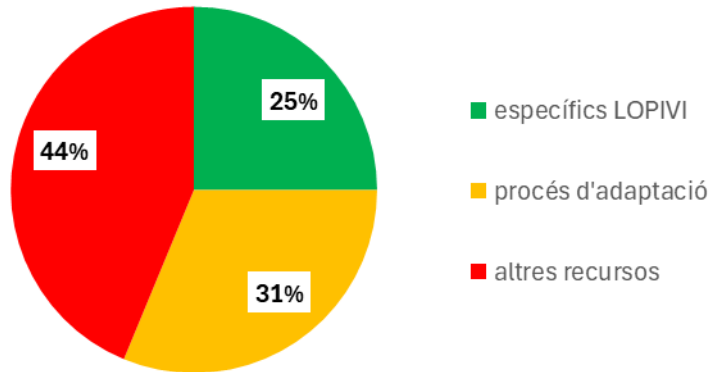

Font: Elaboració pròpia, a partir dels 16 serveis consultats de 9 àmbits municipals

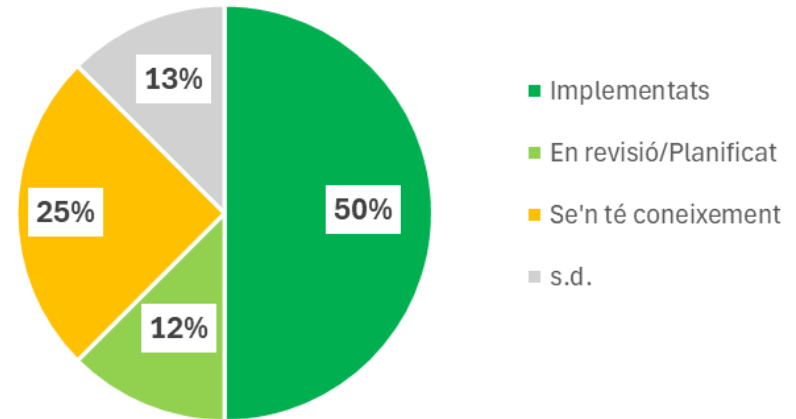
1. Educació
2. Salut
3. Drets Socials
4. Territori
5. Cicles de Vida
6. Esports
7. Cultura
8. Feminismes
9. Seguretat

Recursos/instruments/accions ajusten o neixen a requeriments LOPIVI

Estat de desplegament dels protocols d'actuació

Font: Elaboració pròpia, a partir dels 16 serveis consultats de 9 àmbits municipals

05

**Propostes d'actuació a curt-mitjà
termini: 2024-2027**

Repte 1. Impulsar el nou marc normatiu que aporta la LOPIVI i el canvi de paradigma que suposa.

Repte 2. Formar els i les professionals de l'Ajuntament de Barcelona i dels serveis gestionats o promoguts per l'Ajuntament de Barcelona en què participen infants i adolescents.

Repte 3. Revisar els protocols i millorar els recursos d'acompanyament i suport.

Repte 4. Desplegar les figures clau: el delegat/ada de protecció en l'àmbit esportiu i del lleure i el coordinador/a de benestar i protecció en l'àmbit educatiu.

Repte 5. Incorporar i millorar els requeriments en entitats i empreses per a l'homologació i la prestació de serveis a infants i adolescents.

Repte 6. Implementar el model Barnahus.

Repte 7. Impulsar mesures de prevenció de la violència vers infants i adolescents en l'àmbit d'internet i xarxes socials.

Repte 8. Facilitar la informació i la participació d'infants i adolescents.

Repte 9. Promoure el bon tracte vers infants i adolescents i sensibilitzar les famílies.

Repte 10. Visibilitzar els casos de violència vers la infància i l'adolescència i millorar la recopilació de dades.

Propostes a curt-mitjà termini: 2024-2027

Repte 1: Impulsar el nou marc normatiu que aporta la LOPIVI i el canvi de paradigma que suposa.

- Acabar de definir un pla o una estratègia (a partir dels reptes i les propostes d'aquest informe) per avançar en la implementació de la Llei mitjançant l'impuls de mesures en l'àmbit municipal que garanteixin que totes les àrees i entitats municipals avancin a un mateix ritme en la implementació de la Llei. En aquest sentit, el treball de diagnosi permet identificar fàcilment les àrees que cal reforçar.
- Consolidar la Taula Interinstitucional i la Taula d'Entitats que lidera el Departament de Promoció de la Infància com a espai de coordinació i debat rellevant per avançar en la protecció integral de la infància i l'adolescència davant la violència, per avançar en la incorporació de l'enfocament d'infància perquè el bon tracte formi part de tots els espais, programes i activitats on es treballa amb infants i adolescents i on disposar de la implicació activa dels serveis que han fet més avenços (intercanvi de bones pràctiques).

**Presentació de la
diagnosi i definició
de les accions del
Pla d'infància 24-27**

**Taula Interinstitucional i
Taula d'Entitats:
Bones pràctiques i
espai de trobada/debat**

Propostes a curt-mitjà termini: 2024-2027

Repte 2: Formar els i les professionals de l'Ajuntament de Barcelona i dels serveis gestionats o promoguts per l'Ajuntament de Barcelona en què participen infants i adolescents.

- Actualitzar les formacions actuals que es despleguen per ajustar-les al nou marc normatiu, l'enfocament i les mesures que implica la LOPIVI.
- Donar suport formatiu a les persones professionals de les entitats esportives i de lleure que desenvolupen les seves activitats en espais municipals o que tenen el suport de l'Ajuntament de Barcelona per dur a terme les seves activitats, vetllant específicament pels nous professionals que s'hi incorporen.
- Promoure jornades obertes per compartir bones pràctiques sobre protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, bon tracte i espais segurs, donar a conèixer els recursos disponibles a la ciutat de Barcelona i aprofundir en temes d'interès amb especialistes en la matèria.

Recursos de formació contrastats per garantir el coneixement de la LOPIVI en tots els espais esportius i de lleure amb vinculació municipal

**Taula Interinstitucional i Taula d'Entitats:
Bones pràctiques i espai de trobada/debat**

Reptes i propostes d'actuació

Repte 3: Revisar els protocols i millorar els recursos d'acompanyament i suport.

- Revisar els protocols existents d'acord amb el marc de protecció integral davant qualsevol forma de violència i promoure el bon tracte que aporta la LOPIVI, a partir d'un servei especialitzat per garantir unitat i coherència als diferents serveis i àrees.
- Crear recursos de suport i acompanyament als i les professionals per reduir la inseguretat i la por a comunicar situacions de violència (garantir un telèfon de consulta).
- Reforçar el coneixement dels serveis públics de salut mental específics per al benestar emocional d'infants i adolescents i les seves famílies que ja existeixen (Konsulta'm, Aquí t'escoltem, etc.), així com de serveis que intervinguin en contextos territorials de més vulnerabilitat (centres oberts, casals i ludoteques, SAIF, etc.).

Programa formatiu per:
Formació general de tot el personal de l'organització
Formació especialitzada del delegat/ada de protecció
Revisió/unificació de protocols d'actuació

Acció Pla d'infància 2024-2027
(Pilotatge) Casals i ludoteques que incorporin protocol d'actuació + delegat/ada protecció

Reptes i propostes d'actuació

Repte 4: Desplegar les figures clau: el delegat/ada de protecció en l'àmbit esportiu i del lleure i el coordinador/a de benestar i protecció en l'àmbit educatiu.

- Promocionar la figura del delegat/ada de protecció en tots aquells serveis, espais o equipaments que tenen contacte directe amb infants i adolescents: centres esportius, casals infantils i juvenils, centres oberts, ludoteques o biblioteques municipals. Contactar amb els equipaments municipals per identificar si hi ha dificultats o necessitats específiques per poder desplegar la figura del delegat/ada de protecció.

Coordinació IBE

Coordinació CEB

Coordinació biblioteques

Coordinació centres oberts

Acció Pla d'infància 2024-2027

(Pilotatge) Casals i ludoteques que incorporin protocol d'actuació + delegat/ada protecció

Reptes i propostes d'actuació

Repte 5: Incorporar i millorar els requeriments en entitats i empreses per a l'homologació i la prestació de serveis a infants i adolescents.

- Establir uns criteris comuns per a la contractació de serveis amb infants i adolescents, independentment del departament que promogui el concurs públic per assegurar el compliment de la Llei. Els requisits mínims haurien de fer referència a la formació de les persones professionals en protecció a la infància davant la violència, la promoció del bon tracte, el coneixement i aplicació de protocols i l'existència d'algun canal o mecanisme per garantir el dret dels infants i adolescents a ser escoltats.
- Definir uns criteris comuns per a l'homologació d'entitats i empreses que presten serveis a infants i adolescents a la ciutat de Barcelona en col·laboració amb l'Ajuntament.

Repte 6: Implementar el model Barnahus.

Definir (amb una empresa especialitzada) els criteris d'homologació de les entitats que compleixen els requeriments de la LOPIVI per incloure a les clàusules de contractació/concurs públic

Ja tenim Barnahus a la ciutat!

Reptes i propostes d'actuació

Repte 7: Impulsar mesures de prevenció de la violència vers infants i adolescents en l'àmbit d'internet i xarxes socials

- Promoure un espai de reflexió dins l'Ajuntament de Barcelona (està en marxa la Xarxa pel Benestar Digital) on siguin presents persones referents als diferents àmbits per impulsar accions en l'àmbit d'internet, les xarxes socials, les relacions dins l'ecosistema digital i l'ús abusiu de les pantalles.
- Impulsar formacions específiques sobre prevenció de la violència en l'àmbit d'internet i les xarxes socials adreçada a infants i adolescents, famílies o professionals que treballin amb nens, nenes i adolescents.
- Coordinar-se i sumar amb l'àrea d'educació per garantir accions de sensibilització sobre l'ús del mòbil i altres dispositius, sobre els riscos i la prevenció de la violència en l'àmbit digital.

**Identificar les accions
previstes a la nova
Mesura de Govern
2024-2027 per al
benestar digital**

Reptes i propostes d'actuació

Repte 8: Facilitar la informació i la participació d'infants i adolescents.

- Garantir informació apta per a menors (adreçada a infants i adolescents) sobre els canals de comunicació de situacions de violència disponibles, així com els recursos que tenen disponibles davant de situacions de violència.
- Assegurar la informació adreçada als infants i adolescents com a mínim un cop a l'any, tant als centres educatius com als espais de lleure o esportius.
- Formar i sensibilitzar infants i adolescents perquè disposin d'eines per detectar situacions de violència i generar espais segurs on puguin expressar-se, sobretot a través de les escoles, ja que allà hi ha tots els infants. Promoure nous espais i instruments de participació per a infants i adolescents, assegurar la participació de qualitat de nens, nenes i adolescents en l'àmbit escolar i millorar els processos de participació institucional d'infants i adolescents.

**Creació de materials
aptes per a menors
per a serveis
homologats**

Coordinació CEB

**Parlen nens i nenes:
assetjament + espais
segurs +
acompanyament
digital**

Reptes i propostes d'actuació

Repte 9: Promoure el bon tracte vers infants i adolescents i sensibilitzar les famílies.

- Impulsar campanyes de sensibilització social sobre violència vers infants i adolescents per tenir més consciència de la problemàtica i promoure una societat lliure de violències. També en l'àmbit de les famílies, en col·laboració amb l'AFFAC, la FAPAES i els serveis municipals en què participen famílies amb infants: centres oberts, casals i ludoteques i SAIF, entre d'altres.
- Promoure els espais municipals (centres oberts, casals i ludoteques, equipaments esportius municipals, biblioteques, SAIF, etc) com a entorns segurs i de bon tracte vers infants i adolescents. Hauria d'incloure la identificació de millores en els equipaments amb enfocament d'infància per assegurar espais adequats i segurs, formació específica al personal que hi treballa i informació clara i visible per als infants i adolescents.

**Identificar les accions
previstes a la nova
Mesura de Govern
2024-2027 per al
benestar digital**

**Acció Pla d'infància 24-27
(Pilotatge) Casals i
ludoteques que
incorporin protocol
d'actuació + delegat/ada
protecció**

Reptes i propostes d'actuació

Repte 10: Visibilitzar els casos de violència vers la infància i l'adolescència i millorar la recopilació de dades

- Millorar la visibilitat de les dades sobre violència vers la infància i l'adolescència per ampliar la consciència del problema i millorar la comprensió que es té sobre les conseqüències de la violència vers als infants. Seguir recollint dades i difonent la percepció dels mateixos infants i adolescents sobre les diferents formes de violència que els afecten.

**Parlen nens i nenes:
*assetjament + espais
segurs + acompanyament
digital***

barcelona.cat/infancia
institutinfancia.cat

institut
infància i
adolescència

 Institut
Metròpoli

 educoco
educar cura